

Sorg - og Kriseplan for Issø-skolen

Issø-skolen
Afdeling Stenstrup
Skolevej 2-4
5771 Stenstrup
Tlf. 6223 3122

Issø-skolen
Afdeling Kirkeby
Assensvej 18
5771 Kirkeby
Tlf. 62233122

SFO tlf. 3010 7093

Mail: issoe-skolen@svendborg.dk

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
Kontakt telefonnumre ved sorg/krise-tilfælde	2
Indledning	3
Procedure i forbindelse med alvorlig sygdom	4
-Alvorlig sygdom; når en elev eller pårørende rammes	4
Opfølgning	5
Procedure i forbindelse med dødsfald	6
-Dødsfald elev	6
-Dødsfald personale	12
-Dødsfald -elev mister en af sine nærmeste	16
Procedure ved ulykker	20
Andre krisesituationer -hvad gør du?	23
Her kan du - på længere sigt- hente hjælp	24
Litteratur	25
Forslag til tekster til brug ved dødsfald og begravelser	26

Kontakt telefonnumre ved sorg/krise-tilfælde

Skoleleder: Vibeke Østergaard Nielsen	24 96 98 45
Viceskoleleder: Natasja Friismose	21 51 73 77
Lærer/sorgvejleder: Thea Nymark Larsen	22 42 43 65
Skolechef: Kathrine Vestergaard Hyttel	62 23 45 05
PPR leder: Jacob Sønderby	30 10 71 33
PPR sorgvejledende psykolog: Camilla Silcowitz	23 74 07 73
PPR	62 23 45 45
PPR Skolepsykolog	
Familieafdelingen	62 23 46 00
Sundhedsplejens Hus	62 23 40 70
Præst Kirkeby: Jendre Fyhn	51 20 18 44
Præst Stenstrup: Annie Løvig Thomassen	62 26 12 40
Svendborg Sygehus	63 20 20 00
Lægevagten	70 11 07 07

Husk også at informere barnets klasselærer og kontaktpersonen fra SFO. Det er kun skolens ledelse, der udtaler sig til og "håndterer" pressen (kun én person).

Indledning

I enhver skole vil elever, ansatte og forældre før eller siden blive berørt af sorg eller kriser.

Det kan være dødsfald i en familie, sygdom hos en elev eller medarbejder, voldsomme

hændelser i samfundet eller andre begivenheder, der skaber utryghed, tab og følelsesmæssig belastning.

Som skole har vi et særligt ansvar for at tage hånd om børn og unge i sårbare situationer.

Det er altafgørende, at vi er velforberedte og handler omsorgsfuldt, professionelt og trygt, når sorgen eller krisen rammer.

Formålet med denne sorg- og kriseplan er:

- at sikre en fælles forståelse for, hvordan vi som skole håndterer sorg og krisesituationer

- at give konkrete retningslinjer for, hvem der gør hvad -og hvornår.

- at skabe tryghed for elever, forældre og personale gennem tydelig kommunikation og koordinerede handlinger.

- at understøtte elevernes trivsel og mulighed for at bearbejde sorg og krise i trygge rammer.

Planen indeholder både retningslinjer for akutte hændelser og anbefalinger til arbejde med trivsel og støtte efterfølgende.

Vi tror på en tidlig indsats, nærvær og fællesskab er afgørende for børn og unges evne til

at komme godt videre efter en sorg- eller kriseoplevelse. Denne plan er vores fælles

redskab til at kunne stå sammen og handle med omtanke, når livet gør ondt.

Procedure i forbindelse med alvorlig sygdom

Alvorlig sygdom -når en elev eller pårørende rammes

Lige efter orienteringen

Den, der først får kendskab til sygdomsforløbet, kontakter skoleledelsen, som underretter klassens team og sorgvejleder -eller omvendt.

Ledelsen

- ☐ Orienterer klasseteam og sorgvejleder

Klasselærer

- ☐ Tager kontakt til familien, med ro og åbenhed. Spørger til hvordan familien ønsker at skolen skal håndtere situationen eller giver gerne selv konkrete forslag til, hvad skolen kan tilbyde. Aftal hvad I skal fortælle i elevens klasse, og at I kontakter familien igen.
- ☐ Orienterer familien om skolens mulighed for, at eleven kan få enesamtaler med skolen sorgvejleder

Sorgvejleder

- ☐ Kontakter, efter aftale med klasselæreren, familien. Enten ved telefonsamtale eller besked over Aula. Tilbyder enesamtaler og hjemmebesøg

Opfølgning

Klasselærer

- ☐ Orienterer klassen efter aftale med familien. Brug et ærligt og alderssvarende sprog og giv eleverne mulighed for at stille spørgsmål og vise følelser og følg løbende op.
- ☐ Informer klassens forældre.
- ☐ Vær vedholdende; sygdomsforløb kan vare længe. Tilpas støtten undervejs i samarbejde med familien.
- ☐ Hvis eleven selv er syg: Lav en plan for kontakt, f.eks gennem beskeder, videoer, hjemmeundervisning, besøg mm.
- ☐ Hvis en elev har syg pårørende: Vær opmærksom på ændret adfærd, træthed eller fravær.

Sorgvejleder

- ☐ Koordinerer indsats med klasselærer og tilbyd sparring med klasseteam.
- ☐ Tilbyder klasseforløb med fokus på sorg/sygdom og hvordan man møder klassekammeraten.
- ☐ Tilbyder enesamtaler med eleven.
- ☐ Skolesundhedsplejersken, skolepsykologen og præsten kan være vigtige ressourcepersoner i opfølgningsarbejdet.

Procedure i forbindelse med dødsfald

Dødsfald – elev

Lige efter dødsfaldet

Den, der først får kendskab til dødsfaldet, kontakter skoleledelsen. Sker dødsfaldet i en ferie, gennemføres den del af proceduren, der er mulig/hensigtsmæssig.

Skolelederen

- ☐ Skoleleder kontakter PPR-leder i tilfælde af, at der er tale om et pludseligt dødsfald, der kan betyde behov for hjælp til krisestyring.
- ☐ Skoleleder underretter SFO, klasselærere, sorggruppeleder, øvrigt personale og hjemmet, hvis dødsfaldet er sket i skoleregion.
- ☐ Hvis det vurderes relevant for familie og søskende, kontaktes Familieafdelingen.
- ☐ Skolelederen kontakter familien, kondolerer, søger konkrete facts om, hvad der er sket, får oplysninger, der må videregives til skolen/eleverne.
- ☐ Forældrene skal opfordres til at tale åbent om det indtrufne derhjemme.
- ☐ Skolelederen får afklaret om forældrene ønsker at deltage i en del af forløbet på skolen.
- ☐ Skolelederen spørger forældre til om klasselæreren/skolen/SFO kan hjælpe med noget.
- ☐ Skolelederen fortæller forældre om hvordan det tackles på skolen.

- ☐ Søger for at der sendes kondolencebuket/slik til de efterladte.
- ☐ Skoleleder skriver en kort information om forløbet til alle forældre.
- ☐ Skolelederen/klasselæreren kontakter telefonisk forældrene i den afdøde elevs klasse. Skoleleder sikrer sig, at ingen elever sendes hjem uden der er en voksen hjemme.
- ☐ Skolelederen sørger for, at sundhedsplejerske, sorgvejledende psykolog kommer til stede på skolen.
- ☐ Har eleven søskende på skolen, følges sorgplanen også her.
- ☐ Når samtlige klasser og personale er underrettet, hejses flaget på halv på begge matrikler. Skoleleder orienterer CETS/teknisk service
- ☐ I Kirkeby skal lederen af børnehuset orienteres.

Klasselæreren/pædagogen

- ☐ Som udgangspunkt kontakter skolelederen forældrene.
- ☐ Der skal være en dialog med hjemmet omkring særlige ønsker (tal evt med skoleleder, der har haft den første kontakt til hjemmet).
- ☐ Skolelederen/kl.læreren kontakter telefonisk forældrene i den afdøde elevs klasse.
- ☐ Klasselæreren (og pædagogen) er i klassen hele dagen.
- ☐ Tal åbent og konkret om det, der er sket, så der ikke opstår rygtedannelse.
- ☐ Lad eleverne tale om det, de tænker og føler.

- ☐ Hvis klasselærer ikke mener sig i stand til at påtage sig opgaven, overtager en anden fra teamet.
- ☐ Sorggruppeleder og/eller præsten kan eventuelt deltage i planlægning og gennemførelse.
- ☐ Har eleven søskende på skolen, følges sorgplanen også her.
- ☐ Det kan være nyttigt med et forældremøde en af de første dage.

Øvrige klasselærere/lærere

- ☐ Underretter skolens øvrige elever.
- ☐ Det er især vigtigt at være opmærksom på elevens kontaktheder til fx. parallelklasser, SFO, nabobørn m.m.
- ☐ Har eleven søskende på skolen, følges sorgplanen også her.

Begravelsen

Skoleledelsen

- ☐ Skoleledelse eller klasselærer spørger de pårørende, om de ønsker at lade elevens klassekammerater deltage i begravelsen.
- ☐ Når dagen for begravelsen er fastsat, får elevens klasse en meddelelse med hjem om deltagelse i begravelsen. Heri bør det nævnes, at det er vigtigt at eleverne har voksne at være sammen med ved begravelsen og bagefter især når det gælder de yngste klasser. Det vil være godt at så mange elever som muligt kan være sammen ved begravelsen, da det kan være af stor betydning for den efterfølgende bearbejdning af sorgen og at deltagelse er frivillig. Ingen må presses.

- ☐ Sørger for at der bestilles bårerbuket.
- ☐ Orienterer CETS/teknisk service om, at der skal flages på halv på begge matrikler.

Klasselæreren

- ☐ Taler indgående med klassen om, hvad der sker ved begravelsen. Dette er vigtigt, hvad enten børnene deltager i begravelsen eller ej. Sorgvejlederen deltager gerne.
- ☐ På begravelsesdagen holder klasselærer (og pædagog) klassen samlet. Dog skal børn som har brug for og mulighed for at være sammen med deres forældre, have lov til det.

Skolens øvrige klasser

- ☐ På begravelsesdagen markeres denne for alle elever på matriklen evt. i egen klasse.

Opfølgning

Skoleledelse

- ☐ Der skal være mulighed for i en periode fra dag 1 at etablere 2-lærerordning, også i frikvartererne.
- ☐ Det er meget vigtigt, at klasselæreren får meget støtte og hjælp af kollegerne.

- ☐ Klasselæreren skal sikres indflydelse på, hvem der tilknyttes klassen.
- ☐ Hvis det er et indskolingsbarn, skal vi være opmærksomme på, at der er en børnehaveklasseleder og en kontaktpædagog fra SFO, der begge har været tæt på barnet og familien. Disse personer kunne være mulige ressourcepersoner for klassen.
- ☐ I de første dage/den første tid skal der i SFO – hvis det er et indskolingsbarn – være ekstra personale til stede morgen og eftermiddag, da der er mange forældre og børn, der har brug for ekstra kontakt/ekstra samtaler.
- ☐ Vi skal sørge for at fokusere bredt på behovet for hjælp, fx til parallelklasser, forældre, personale og andre børn, der har været tæt på pågældende elev.
- ☐ Sikre at primærlærere får mulighed for noget debriefing om nødvendigt.

Læreren

- ☐ Der skal være mulighed for i en periode fra dag 1 at etablere 2-lærerordning, også i frikvartererne. Klasselæreren skal sikres indflydelse på, hvem der tilknyttes klassen.
- ☐ Der er mulighed for at blive debriefet.

Klassen

- ☐ Samtaler i klassen, hvor man sætter ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, vil fortsat have stor betydning. Klasselærer og/eller sorgvejleder faciliterer som udgangspunkt.

- ☐ Klassesamtalen kan struktureres på følgende måde:
 - Introduktion
 - Fakta
 - Tanker
 - Reaktioner
 - Information
 - Afslutning
 - Se litteraturlisten for velegnet litteratur til arbejdet med disse samtaler.
- ☐ Sorgvejleder kan deltage i samtaler og eventuelt køre et forløb med sorgbearbejdelse.
- ☐ Sundhedsplejersken, skolepsykologen/PPR og præsten kan være vigtige ressourcepersoner i opfølgingsarbejdet.
- ☐ Sorgvejleder kan formidle besøg.
- ☐ Det kan have stor betydning for klassen, at den afdøde elevs stol og bord bliver stående tomt i klasseværelset et stykke tid.
- ☐ Der kan også være andre konkrete ting, der minder om vedkommende, som der kan tages vare på, fx en mindeæske i klassen.
- ☐ Der kan tændes et lys på afdøde elevs bord.
- ☐ Den afdøde elevs grav besøges af den samlede klasse ved bestemte lejligheder.

Dødsfald - personale

Lige efter dødsfaldet

Den, der først får kendskab til dødsfaldet, kontakter skoleledelsen, som underretter det øvrige personale.

Sker dødsfaldet i en ferie, gennemføres det af proceduren, der er muligt/hensigtsmæssigt.

Skoleleder

- ☐ Personalet orienteres.
- ☐ Der afholdes kort personalemøde, hvor der drøftes de konkrete opgaver iforbindelse med dødsfaldet, bl.a kontakt til de pårørende.
- ☐ Ledelsen skal have en dialog med familien omkring særlige ønsker.
- ☐ Klasserne informeres ved skoleleder eller primærlærere. Tal åbent og konkret om det, der er sket, så der ikke opstår rygtedannelse.
- ☐ Skoleleder/primærlærer sørger for, at ingen elever kommer hjem til et tomt hus (gælder særligt de mindre elever).
- ☐ Hvis det er en klasselærer, der er død, informeres forældrene telefonisk. Øvrige forældre orienteres over Aula.
- ☐ Når samtlige klasser og personale er underrettet, hejses flaget på halv på begge matrikler.
- ☐ Skoleleder orienterer CETS/teknisk service.

- ☐ Sorgvejleder orienteres. Skolesundhedsplejerske og skolepsykolog kan evt. kontaktes, så de også kan være til stede på skolen.
- ☐ Skoleleder er opmærksom på, om der er eventuelle kollegaer til afdøde, der har brug for støtte.

Kollegaer

Der vil være mulighed for debriefing.

Klassen

- ☐ Der holdes en samling i den/de berørte klasser. Dette foregår helst dagen efter meddelelsen om dødsfaldet.
- ☐ Lad eleverne tale om deres tanker og følelser.
- ☐ Klassesamtalen kan struktureres på følgende måde:
 - Introduktion
 - Fakta
 - Tanker
 - Reaktioner
 - Information
 - Afslutning
 - Se litteraturlisten for velegnet litteratur til arbejdet med disse samtaler.
- ☐ Sorgvejleder kan deltage i samtaler og eventuelt køre et forløb med sorgbearbejdelse

Begravelsen

Skolelederen

- ☐ Informerer personalet om begravelsen.
- ☐ Mindehøjtidelighed for personalet forberedes.
- ☐ Elevernes deltagelse diskuteres.
- ☐ Den/de berørte klasser får en kortfattet meddelelse med hjem om klassens deltagelse i begravelsen. Her bør det nævnes, at det er vigtigt, at eleverne (gælder især de mindre elever) er sammen med voksne under og efter begravelsen.
- ☐ Flaget hejses på halv. Skoleleder kontakter CETS/teknisk service.
- ☐ Kontoret sørger for at bestille bårebuket.
- ☐ På begravelsesdagen markeres denne for alle skolens elever, evt. i egen klasse eller ved morgensamling.

Klasselærer/primærlærer

- ☐ En af klassens lærere taler indgående med den/de berørte klasser om det, som skal foregå ved begravelsen.
- ☐ På begravelsesdagen holdes klassen samlet. Elever, der har behov for at være sammen med deres forældre, bør så vidt muligt have mulighed for det.

- ☐ På begravelsesdagen markeres denne for alle skolens elever, evt. i egen klasse eller ved morgensamling.

Opfølgning

Skoleleder

Det er vigtigt med kollegial støtte og hjælp. Skoleleder følger op med nærmeste kollegaer.

Klassen

- ☐ Samtaler i klassen, hvor man sætter ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, vil fortsat have stor betydning. Klasselærer og/eller sorgvejleder faciliterer som udgangspunkt.
- ☐ Klassesamtalen kan struktureres på følgende måde:
 - Introduktion
 - Fakta
 - Tanker
 - Reaktioner
 - Information
 - Afslutning
 - Se litteraturlisten for velegnet litteratur til arbejdet med disse samtaler.
- ☐ Sorgvejleder kan deltage i samtaler og eventuelt køre et forløb med sorgbearbejdelse.
- ☐ Sundhedsplejersken, skolepsykologen/PPR og præsten kan være vigtige ressourcepersoner i opfølgningsarbejdet. Sorgvejleder kan formidle besøg.

Dødsfald - elev mister en af sine nærmeste

Lige efter dødsfaldet

Den, der først får kendskab til dødsfaldet, kontakter skoleledelsen. Sker dødsfaldet i en ferie, gennemføres den del af proceduren, der er mulig/hensigtsmæssig.

Skolelederen

- ☐ Skoleleder underretter SFO, klasselærere, sorgvejleder og øvrigt personale.
- ☐ Skolelederen kontakter familien, kondolerer, søger konkrete facts om, hvad der er sket, får oplysninger, der må videregives til skolen/eleverne. Der skal være en dialog med hjemmet omkring særlige ønsker.
- ☐ Forældrene skal opfordres til at tale åbent om det indtrufne derhjemme.
- ☐ Skolelederen får afklaret om forældrene ønsker at deltage i en del af forløbet på skolen.
- ☐ Skolelederen spørger forældre om klasselæreren/skolen/SFO kan hjælpe med noget.
- ☐ Skolelederen fortæller forældre om, hvordan det tackles på skolen.
- ☐ Søger for at der sendes kondolancebuket/slik til de efterladte.
- ☐ Skolelederen sørger for, at sorgvejlederen og klasselærere kommer til stede på skolen. De kan evt invitere PPR og sundhedsplejerske.

- ☐ Skoleleder skriver en kort information om forløbet til alle forældre.
- ☐ Skoleleder orienterer alle lærere og beder dem orientere i klasserne.
- ☐ Når samtlige klasser og personale er underrettet, hejses flaget på halv på begge matrikler.
- ☐ Skoleleder orienterer CETS/teknisk service.

Sorgvejleder

- ☐ Kontakter hjemmet, efter aftale med skoleleder og klasselærer og tilbyder hjemmebesøg.
- ☐ Tager kontakt til PPR, sundhedsplejerske, præst, efter aftale med familie/lærere/elev.
- ☐ Går med i klassen, når den skal orienteres.

Klasselærer

- ☐ Kontakter hjemmet efter aftale med skoleleder og sorgvejleder.
- ☐ Taler åbent om det i klassen, mens eleven ikke er til stede, og når eleven er tilbage igen. Sorgvejleder er med til det første møde med eleverne.

Klasse

Lærer fortæller om muligt, hvad der er sket. Forbereder kammeraterne på, at eleven kan være mere sårbar end ellers, og at de derfor bør vise ekstra omtanke.

Begravelsen

Skoleledelsen

- ☐ På begravelsesdagen sørger kontoret på matriklen for bårebuket.
- ☐ Hvis begravelsen er i den lokale kirke, hejses flaget på halv. Skoleleder kontakter CETS/teknisk service.

Klasselærere / Sorgvejleder

- ☐ Kan deltage i begravelse, såfremt det er i orden med familien.

Opfølgning

Klasselærer

- ☐ Klasselæreren observerer og tager sig særligt af eleven.
- ☐ Klasselærer er opmærksom på typiske sorgreaktioner som ensomhed og forladthed, angst, utryghed, bekymring, tristhed, længsel, savn, vrede, aggression, lettelse, skyld og ikke mindst koncentrationsbesvær. Sorg har ingen tidsramme.
- ☐ Sorgvejleder, skolesundhedsplejersken, skolepsykologen og præsten kan være vigtige ressourcepersoner i opfølgningsarbejdet.

Sorgvejleder

- ☐ Tilbyder klasseforløb med fokus på sorg og hvordan man møder klassekammeraten og enesamtaler med eleven
- ☐ Skolesundhedsplejersken, skolepsykologen og præsten kan være vigtige ressourcepersoner i opfølgningsarbejdet.

Ulykker i skolen/på eksekursioner og lejrskole

Forholdsregler på ulykkesstedet

Lærere

- ☐ Den/de lærere, der er først til stede, sørger for at førstehjælp igangsættes og forsøger så godt som muligt at holde eleverne væk fra ulykkesstedet.
- ☐ Alarmcentralen kontaktes om nødvendigt.
- ☐ Lærerne registrerer og tager sig specielt af dem, der har været vidne til ulykken.
- ☐ Skolens ledelse underrettes.
- ☐ I samarbejde med skoleledelsen sørger klasselæreren for, at ingen elever kommer hjem, uden der er en voksen til stede.

Skoleleder

- ☐ Skoleleder kontakter PPR-leder i tilfælde af, at der er behov for hjælp til krisestyring.
- ☐ Hvis det er nødvendigt, hentes klasselæreren, andre lærere, SFO-kontaktpersonen.
- ☐ Ved ulykker med dødelig udgang underrettes familien af sygehus, politi eller præst.
- ☐ Skoleleder underretter elevens/elevernes hjem om ulykken, men ikke om følgerne.

- ☐ Skoleleder giver besked til skolesundhedsplejerske og skolepsykolog, som så evt. indfinder sig på skolen.
- ☐ Skolelederen/klasselæreren kontakter telefonisk forældrene i den berørte klasse.
- ☐ Skoleleder sikrer sig, at ingen elever sendes hjem uden der er en voksen hjemme.
- ☐ Behovet for en skriftlig meddelelse til de berørte elevers hjem vurderes i hvert enkelt tilfælde.
- ☐ Personale orienteres.
- ☐ Skoleleder underretter Familieafdelingen, hvis det vurderes relevant.
- ☐ Skoleleder sikrer at lærere, der måtte have overværet ulykken, tilbydes krisehjælp/debriefing.
- ☐ Ved uheld med dødeligt udgang; se afsnittet "Dødsfald elev"

Opfølgning

Skoleleder

- ☐ Sikrer sig at de lærere der måtte have overværet ulykken, får tilbudt debriefing/krisehjælp. Er opmærksom på at reaktioner kan komme senere.

Lærer

- ☐ Vær opmærksom på, at reaktioner på ulykken kan komme senere. Skoleleder formidler kontakt til krisehjælp.

Klassen/klasselærer

- ☐ Find ud af, om nogle af eleverne har været vidne til ulykken.
- ☐ Tal åbent og konkret om det, som er sket. Lad eleverne snakke om det, de tænker og føler.
- ☐ Klassesamtalen kan struktureres på følgende måde:
 - Introduktion
 - Fakta
 - Tanker
 - Reaktioner
 - Information
 - Afslutning
- ☐ Eleverne skal have ærlige oplysninger om, hvad der er sket.
- ☐ Registrer nøje eventuelt fravær, når eleverne efter ulykken kommer tilbage til skolen. Det kan være udtryk for en evt reaktion på ulykken.
- ☐ Reaktionsmønstrene efter en ulykke er ikke ens. Vær opmærksom på, at mange, som ikke umiddelbart ser ud til at reagere, kan få en reaktion senere. Elever som har behov for det, skal tilbydes særlig efterbehandling.
- ☐ Ved skader, der fører til længere sygehusophold, holder klasselæreren kontakt med hjemmet og sygehuset.
- ☐ Hvis eleven får varige men efter ulykken, følges dette specielt op af klasselæreren med hensyn til genforening med klasse – og skolemiljøet.
- ☐ Sundhedsplejersken, skolepsykologen/PPR kan være vigtige ressourcepersoner i opfølgingsarbejdet.

- ☐ Ved uheld med dødeligt udgang; se afsnittet "Dødsfald elev"

Andre krisesituationer - hvad gør du?

Der findes selvfølgelig andre krisesituationer, end dem man umiddelbart tænker på, når der snakkes sorg og krise.

At disse situationer kan være lige så uforståelige og frygtelige for det enkelte barn som f.eks. dødsfald i familien, skal der ikke være tvivl om, og derfor skal der "tages hånd" om disse situationer på lige fod med død og ulykker.

Ledelse/klasselærer afklarer, hvem omkring klassen, der bør informeres.

Blandt disse krisesituationer kan være:

- Separation og skilsmisse
- Forældre med misbrugsproblemer
- Forældre med alvorlige psykiske og/eller fysiske problemer
- Forældre i fængsel
- Funktionshæmmede eller alvorligt syge søskende
- Bedsteforældres eller andre kæres død
- Fysisk skade hos elev eller familiemedlem
- Forældres jobtab
- Forældre som i en periode omtales negativt i medierne
- Mobning
- Selvmordsforsøg. I disse tilfælde rettes omgående henvendelse til Familieafdelingen. Skærpet underretningspligt.
- Mishandling, vold og seksuelle overgreb. I disse tilfælde rettes omgående henvendelse til Familieafdelingen. Skærpet underretningspligt.

I ovenstående situationer kan det være væsentligt at finde frem til besvarelsen af følgende spørgsmål for at kunne sætte ind med hjælp på det rette tidspunkt:

- Hvilken støtte kan barnet regne med hjemme?
- Kan vi som personale gøre noget?
- Kræver situationen, at de øvrige børn involveres?
- Kan et hjemmebesøg eller en forældresamtale være nyttig?
- Har eleven gode venner, som kan støtte?

- Bør vi kontakte PPR, sagsbehandler, sundhedsplejerske, tværfagligt team eller andre? Og hvem snakker jeg med/orienterer om dette?

Her kan du – på længere sigt - hente hjælp...

Pårørende Vejviser: Oversigt over tilbud til børn og unge, som har en alvorlig fysisk og/eller kronisk syg forælder eller søskende.

Er du okay: Har du en forælder, der er alvorligt psykisk eller fysisk syg? Eller kender du én, der er?

Socialkompas: Oversigt over organisationer. Overblik over aktiviteter, hjælp og sociale tilbud i din kommune.

Når mor eller far bliver syg:

Støtte til:

- sundhedsprofessionelle
- forældre
- børn

Værktøjer og vejledninger.

Nefos: Støtte og rådgivning til alle, der oplever at være påvirket af andres selvmordshandlinger. Laver gruppeforløb. Samler familie.

Læromsorg: Gratis undervisningsforløb for 0-10.klassetrin. Om sorg og om at være en god klassekammerat.

Kræftens bekæmpelse: Matrialer, kurser, sorggrupper mm.

[Børns Vilkår:](#) Børn og unge kan ringe anonymt og få hjælp.

[Børn og unge:](#) Headspace Tilbyder gratis og anonym rådgivning til unge (fra ca 12 år og op).

[Livslinien:](#) Støtte til alle med selvmordstanker eller i alvorlig krise. Støtte til pårørende

Litteratur

[Når børn mister](#) – Når børn mister - et førstehjælpshæfte ved dødsfald.

[Kort og godt: om sorg](#) skrevet af: Mai-Britt Guldin

[Håndbog i børns sorg:](#) skrevet af: Atle Dyregrov, Martin Lytje

Forslag til tekster til brug ved dødsfald

Ved dødsfald

Kære forældre

Det er med stor sorg, at vi må meddele, at _____, som gik i _____, desværre er afdøet ved døden (kort information, fx; "efter længere tids sygdom" eller "pludseligt og uventet" -hvis det er relevant og godkendt af familien)

Vi har i dag talt med børnene i klassen om det triste budskab på en rolig og alderssvarende måde. Der er blev givet plads til spørgsmål, følelser og stilhed, og vi har forsøgt at støtte dem i at forstå og bearbejde den svære situation.

Vi ved, at døden kan vække mange tanker og følelser hos børn - også dem, som måske ikke har været så tæt på den afdøde. Derfor vil vi i de kommende dage have særligt fokus på trivsel og nærvær i klassen, og vi er opmærksomme på, at støtte børnene individuelt, hvis der er behov for det.

Vi opfordrer jer til at tale med jeres barn om det, og give plads til de reaktioner, der må komme. Har I brug for råd til, hvordan I bedst kan gøre det, er I meget velkomne til at kontakte os.

Hvis der planlægges en mindestund, deltagelse i begravelse eller anden form for markering, vil I få yderligere information herom, når vi ved mere.

Vores tanker går først og fremmest til _____s familie i denne svære tid.

Med venlig hilsen

Vibeke Østergaard Nielsen, skoleleder

Issø-skolen, tlf 24969845

Til begravelsen/bisættelsen

Kære forældre

Som tidligere informeret har vi desværre mistet en elev i kassen, (elevens fulde navn) som er afdøet ved døden. Det er en sorgfuld tid for både familien, klassekammerater og skolens personale.

_____s forældre har ønsket at invitere klassen til at deltage i begravelsen/bisættelsen, som finder sted:

(Dato) kl (tidspunkt) i (kirkens/kapellets navn), (adresse)

Familien har givet udtryk for, at det vil betyde meget for dem, at

_____s klassekammerater får mulighed for at tage afsked, hvis de har lyst og overskud til det. Der vil være plads til børnenes måde at sige farvel på, og ceremonien vil blive tilpasset, så den også er tryk for dem.

Vi opfordrer jer til at tage en snak derhjemme om, hvorvidt jeres barn ønsker at deltage, og vi anbefaler at børn deltager sammen med en voksen.

Skolen vil være repræsenteret ved ceremonien og lærere fra klassen vil være til stede for at støtte børnene.

Hvis jeres barn ønsker at deltage og følges med skolen, bedes I give os besked senest (dato), så vi har et overblik, hvem der kommer og kan støtte børnene bedst muligt både før, under og efter.

Har I spørgsmål, brug for en snak eller ønsker støtte i forhold til jeres barns reaktion, er I velkomne til at kontakte os.

Vi står sammen i sorgen og forsøger at skabe trygge rammer for børnene i denne svære tid.

Med venlig hilsen

Vibeke Østergaard Nielsen, skoleleder

Issø-skolen, tlf 2496 9845